

Beleidskompasformulier voor internetconsultatie

Titel:

(Vul hier de publicatietitel van de internetconsultatie in)

Wetsvoorstel tot invoering van een screening om ongewenste kennis- en technologieoverdracht via onderzoekers, studenten en technisch ondersteunend personeel van kennisinstellingen te voorkomen en daarmee risico's voor de nationale veiligheid te verhinderen (Wet screening kennisveiligheid)

∞ Wie zijn belanghebbenden en waarom?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

- Wie zijn direct of indirect belanghebbenden bij het betreffende vraagstuk?

Dit wetsvoorstel beoogt effect te hebben voor alle inwoners van Nederland, omdat het doel is om de nationale veiligheid te beschermen. Het heeft direct betrekking op Nederlandse kennisinstellingen en (aspirant)-studenten, onderzoekers en technisch ondersteunende personeelsleden van Nederlandse kennisinstellingen die in aanraking komen met hooggevoelige kennis en technologie.

- Wie beschikken er over relevante kennis over en ervaring met het vraagstuk?

JenV (NCTV, Justis, Justid), EZ, BZK (AIVD), DEF (MIVD), BZ

- Op welke wijze zijn belanghebbenden tot nu toe in de verschillende fasen van het beleidstraject betrokken?

De kennissector is in verschillende consultatierondes (inhoudelijk) betrokken geweest op onderdelen, waaronder de afbakening van sensitieve technologie, voordat het wetsvoorstel in internetconsultatie is gegaan. Daarnaast worden zij tijdens de internetconsultatie uitgenodigd om te reageren op het wetsvoorstel. Aspirant-studenten en -onderzoekers kunnen ook tijdens de internetconsultatie reageren.

1. Wat is het probleem?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

- a) Wat is het probleem?

Uit dreigingsbeelden blijkt dat statelijke actoren activiteiten ondernemen om hoogwaardige kennis en technologie te verwerven op Nederlandse kennisinstellingen. Dit brengt onder meer het risico van ongewenst eindgebruik voor bijvoorbeeld militaire doeleinden met zich mee, zoals toepassingen van surveillance en de verbetering van digitale aanvallen. Daarnaast laten geopolitieke ontwikkelingen van de afgelopen jaren zien dat kennis en technologie door statelijke actoren worden ingezet om de eigen militaire, technologische, politieke en economische macht te vergroten. Zij zijn daarmee in toenemende mate een strategisch machtsmiddel geworden. Ook zijn landen in toenemende mate bereid om risicovolle strategische afhankelijkheden in te zetten als geopolitiek wapen. De risico's die daaruit kunnen voortvloeien kunnen verstrekkende gevolgen hebben voor onder andere de nationale veiligheid en economie, bijvoorbeeld wanneer we voor technologie, producten of diensten afhankelijk zijn van een klein aantal andere landen. Deze ontwikkelingen hebben daarmee grote gevolgen voor de weerbaarheid van Nederland en de EU.

Ongewenste kennis- en technologieoverdracht kan op meerdere manieren plaatsvinden. Het kan ontstaan zonder tussenkomst van personen, bijvoorbeeld via academische samenwerkingsverbanden tussen Nederlandse kennisinstellingen en buitenlandse kennisinstellingen. Het kan ook plaatsvinden via personen. Dit wordt ook wel de 'insider threat' genoemd. Dit betreft de dreiging die uitgaat van onderzoekers of andere medewerkers en studenten die studeren of werken, of hebben gestudeerd of gewerkt, binnen Nederlandse kennisinstellingen. Stataelijke actoren maken gebruik van de 'insider threat' middels verschillende methoden. Zo zetten zij heimelijke middelen in, zoals digitale en fysieke spionage. Ook gebruiken zij legitieme activiteiten zoals internationale uitwisselingen van onderzoekers en studenten, waarbij zij wel heimelijke intenties hebben. Soms gaat het om legitieme academische samenwerking zonder enige heimelijke intentie van degene die naar Nederland komt, maar wiens opgedane kennis en informatie op een later moment door een stataelijke actor verworven worden om voor ongewenste doeleinden in te zetten. Deze verschillende methoden worden zowel afzonderlijk als in combinatie ingezet.

Met het voorkomen of mitigeren van ongewenste kennis- en technologieoverdracht via personen kunnen risicovolle strategische afhankelijkheden of de risico's daarvan op de lange termijn worden verminderd of voorkomen. Door de eigen kennispositie te beschermen en versterken, ontnemen we stataelijke actoren zoveel mogelijk de kans om Nederland of de EU onder druk te zetten en beschermen we de nationale veiligheid. Het behouden of opbouwen van een voorsprong op het gebied van sensitieve kennis en technologie is van strategisch belang voor Nederland.

Dit wetsvoorstel richt zich op het voorkomen of mitigeren van ongewenste kennis- en technologieoverdracht via personen. Voor het tegengaan van ongewenste kennis- en technologieoverdracht door stataelijke actoren waarbij gebruik wordt gemaakt van andere verwervingsmethoden zijn er vanuit de rijksoverheid andere instrumenten voorhanden.

b) Wat zijn de oorzaken van het probleem?

Nederlandse kennisinstellingen beschikken over hoogwaardige kennis en technologie en Nederland behoort tot de top in de ontwikkeling en toepassing daarvan. Daarom zijn onze kennisinstellingen een aantrekkelijk doelwit voor stataelijke actoren deze technologie willen bemachtigen.

Een manier die stataelijke actoren inzetten om de hoogwaardige kennis en technologie te verkrijgen is via personen. Stataelijke actoren maken gebruik of misbruik van mensen (vaak (ex)-landgenoten) die in Nederland verblijven en werken of studeren aan een kennisinstelling voor de overdracht van kennis. Zo oefenen zij soms druk uit op de student of onderzoeker in kwestie of diens naasten. Ook zetten sommige stataelijke actoren actief in op rekrutering van onderzoekers en studenten.

De context waarbinnen dit probleem zich afspeelt is hierboven kort geschetst. De geopolitieke ontwikkelingen van de afgelopen jaren hebben aangetoond dat kennis en technologie kunnen worden ingezet door stataelijke actoren om hun eigen macht te vergroten. Het is daarmee een strategisch machtsmiddel geworden. Daarbij zijn landen steeds meer bereid om risicovolle strategische afhankelijkheden in te zetten als geopolitiek wapen.

c) Wat is de omvang van het probleem?

Uit dreigingsbeelden van de AIVD, MIVD en NCTV is gebleken dat de Nederlandse kennisinstellingen op grote schaal doelwit zijn. Nederland wordt steeds vaker openlijk en heimelijk geconfronteerd met dreigingen.

d) Wat is het huidige beleid en wat heeft de evaluatie opgeleverd?

Bij de aanpak van kennisveiligheid speelt bewustwording en zelfregulering bij kennisinstellingen een centrale rol. Kennisinstellingen hebben zelf zicht op de verscheidenheid aan risico's en vraagstukken die kunnen spelen binnen de instelling. Daarom houdt de aanpak in dat de kennisinstelling zelf veiligheidsrisico's monitort, een aanpak formuleert en instrumenten ontwikkelt om zo actief te investeren in de weerbaarheid.

Het beschermen van de nationale veiligheid blijft echter een kerntaak van de overheid. Daarom is ook voor de Rijksoverheid een actieve rol weggelegd. Daarbij gaat het om informeren, faciliteren en adviseren van de kennissector door middel van verschillende instrumenten, zoals de Nationale Leidraad Kennisveiligheid, het Loket Kennisveiligheid en een reeks gesprekken (kennisdialogen) tussen de rijksoverheid en kennisinstellingen, bedoeld om onderling kennis en ervaringen uit te wisselen over kansen, risico's en instrumenten om op een verantwoordelijke manier samenwerkingsrelaties aan te gaan.

Daar waar de risico's het grootst zijn volstaat alleen zelfregulering en bewustwording niet. Hoewel de bestaande instrumenten effectief zijn, zijn zij niet in staat om risico's rondom personen effectief en uniform te adresseren.

Dit wetsvoorstel is één van de instrumenten om de bescherming te verhogen van het Nederlandse kennis- en innovatielandschap tegen statelijke dreigingen. Het is dan ook niet alleen onderdeel van een brede aanpak van beleidsinstrumenten gericht op de kennissector onder (primaire) verantwoordelijkheid van de minister van OCW, maar is ook onderdeel van de Rijksbrede aanpak gericht op het beheersen van risico's voor de nationale veiligheid. Zo implementeert Nederland al wet- en regelgeving met betrekking tot exportcontrole, een veiligheidstoets voor investeringen, fusies en overnames die een risico kunnen vormen voor de nationale veiligheid (Wet vifo) en is recent door de Eerste Kamer het wetsvoorstel uitbreiding strafbaarheid spionageactiviteiten aangenomen.

Tot slot is op grond van VN- en EU-sancties het al verboden technische bijstand te verlenen of goederen of technologie over te dragen voor bepaalde kennisgebieden naar een aantal gesanctioneerde landen. De sancties tegen Noord-Korea en Iran verbieden bijvoorbeeld dat kennis over het maken van kernwapens en raketten aan deze landen wordt overgedragen. Met het zogenaamde verscherpt toezicht zet de regering al enkele jaren in op het voorkomen van of mitigeren van kennis- en technologieoverdracht naar Noord-Korea, Iran en Rusland op bepaalde kennisgebieden. De regering heeft de integratie van het verscherpt toezicht al aangekondigd in de wet die met dit wetsvoorstel wordt beoogd. Het zal daarna ophouden te bestaan als zelfstandig instrument.

e) Wat gebeurt er als de overheid niets doet (Nuloptie)? Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

Kennisinstellingen beschikken niet over de kennis en expertise om zelf in concrete gevallen een volledige risico-inschatting te kunnen maken op het gebied van nationale veiligheid. De kennis en expertise voor een volledige risico-inschatting en de beschikbaarheid over alle benodigde bronnen zit bij de rijksoverheid en de inlichtingen- en veiligheidsdiensten. Daar waar de risico's voor nationale veiligheid het grootst zijn, is het de taak van de overheid om in te grijpen. Hier volstaat zelfregulering niet.

Reeds bestaande (wettelijke) mogelijkheden hebben een vrijblijvend karakter en zijn niet voldoende gebleken om de geconstateerde dreiging te mitigeren. Met bestaande wet- en regelgeving is niet voorzien in een vorm van screening die het gewenste resultaat van een risico-inschatting op ongewenste kennis- en technologieoverdracht kan opleveren. In het licht van de geconstateerde dreigingen bestaat de noodzaak om individuen te screenen op persoonsniveau, om risico's nauwkeurig in te kunnen schatten. Om te bepalen waar de risico's het grootst zijn worden risicovolle technologieën aangewezen.

2. Wat is het beoogde doel?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

- a) Wat zijn de beleidsdoelen?

Het doel is de weerbaarheid van de Nederlandse kennissectoren te vergroten, om zo de sterke kennispositie van Nederland te borgen en de fundamentele academische kernwaarden te beschermen die daarmee samenhangen: de academische vrijheid, internationale samenwerking en open wetenschap. Met dit voorstel wordt beoogd de openheid en de mogelijkheden voor internationale samenwerking te behouden. De wetenschap mag niet slot worden gezet, maar moet wel weerbaarder worden gemaakt. Hierin wordt een balans gevonden tussen kansen en risico's en tussen het behoud van de open wetenschap en het beschermen van de nationale veiligheid.

In het licht van het bovenstaande wordt met dit wetsvoorstel beoogd een bijdrage te leveren aan de bescherming van de nationale veiligheid. Dit voorstel draagt eraan bij dat onderzoekers en studenten vrij en veilig onderzoek kunnen doen en dat veilige internationale samenwerking mogelijk blijft. Dat doen we door de risico's voor de nationale veiligheid, die kunnen ontstaan door ongewenste kennis- en technologieoverdracht via Nederlandse kennisinstellingen aan statelijke actoren, te voorkomen of te mitigeren middels een screening. De screening maakt mogelijk dat in concrete gevallen risico's worden geconstateerd, en zorgt ook voor meer bewustwording binnen een kennisinstellingen.

Om de vooraanstaande positie van Nederland te kunnen behouden moet naast het mitigeren van risico's worden ingezet op de ontwikkeling van hoogwaardige technologieën door internationale samenwerking te blijven zoeken. Die ontwikkeling is cruciaal voor het oplossen van maatschappelijke uitdagingen, belangrijk voor het beschermen van de nationale veiligheid. Daarom richt het wetsvoorstel zich tot de grootste risico's daarvoor.

Het doel is niet om risico's volledig uit te sluiten, maar om ze te mitigeren. Het totaal voorkomen van ongewenste kennis- en technologieoverdracht is niet mogelijk.

- b) Aan welke [duurzame ontwikkelingsdoelen \(sustainable development goals, SDG's\)](#) en [brede welvaartsuitkomsten](#) dragen de doelen bij?

SDG 16 (Vrede, Justitie en Sterke publieke diensten)

3. Wat zijn opties om het doel te realiseren?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

- a) Wat zijn kansrijke aangrijpingspunten om het doel te realiseren?

Een centraal georganiseerde screening

Een centraal georganiseerde screening van studenten en onderzoekers is het meest kansrijke aangrijpingspunt, omdat met dit instrument een individuele en volledige risico-inschatting kan worden gemaakt voordat een student of onderzoeker toegang krijgt tot een hoog-risico onderdeel van een kennisinstelling waar zich sensitieve kennis en technologie bevindt. Naast dat met een screening in een individueel geval risico's kunnen worden geadresseerd, werkt het normstellend en is het een preventief instrument. Zo worden risico's aan de voorkant voorkomen of gemitigeerd. Andere landen zoals Frankrijk, het Verenigd Koninkrijk en Australië hebben ook een vorm van screening ingevoerd. Bij punt 5 (de voorkeursoptie) wordt dit aangrijpingspunt nader uiteengezet.

Alternatieven

Er is onderzocht of er al alternatieve maatregelen bestaan om hetzelfde doel, het voorkomen of mitigeren van ongewenste kennis- en technologieoverdracht via individuele onderzoekers en studenten bij Nederlandse kennisinstellingen, te bereiken en of bestaande wettelijke kaders een grondslag kunnen bieden voor de beoogde preventieve screening.

Er is gekeken naar advisering door het reeds bestaande Loket Kennisveiligheid. De screening heeft echter in de brede aanpak een wezenlijke andere functie dan het Loket, namelijk om daar waar de risico's het grootst zijn wettelijk bindende kaders te stellen. Het Loket adviseert en informeert over alle technologiegebieden en alle mogelijke kennisveiligheidsrisico's die kunnen bestaan rondom nationale samenwerkingen. Het is daarmee niet zo risicogericht en proportioneel als een individuele screening zou zijn. Daarnaast vereist het screenen van personen specialistische expertise van een organisatie die ervaring heeft met het wegen van belangen van het individu ten opzichte van de maatschappij. Dit vindt met het oog op privacy achter gesloten deuren plaats. Het Loket heeft juist baat bij het zo toegankelijk mogelijk adviseren.

Ook is gekeken naar het aanpassen of uitbreiden van de sanctieregelgeving en het daarop gebaseerde verscherpt toezicht. Dit is echter geen geschikte grondslag gebleken voor de screening. Andersom is wel mogelijk: onderhavig wetsvoorstel kan de basis geven voor het naleven van sancties. Omdat sancties niet door Nederland zelfstandig worden opgelegd, maar vastgesteld op EU-niveau, bied een screeninginstrument volledig gebaseerd op sanctieregelgeving onvoldoende flexibiliteit om in te spelen op actuele dreigingsbeelden. Daarnaast zijn sancties niet altijd bedoeld om de nationale veiligheid te beschermen, maar kunnen zij ook andere doelen dienen, zoals de handhaving van de vrede.

Er ook gedacht aan aansluiting bij andere screening van personen, zoals de Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) en de Verklaring van geen Bezwaar (VGB). Dit bleken echter geen geschikte alternatieven, omdat de wetten waarin deze instrumenten zijn aangewezen andere doelen hebben en niet voldoende of andere informatie opleveren dan benodigd is in het kader van de screening die nodig is voor een juiste risico-inschatting in het kader van dit wetsvoorstel.

Tenslotte is gedacht om aan te sluiten bij exportcontrole, maar dit is niet geschikt, omdat ongewenste kennis- en technologieoverdracht als bedoeld in het wetsvoorstel ook op andere manieren kan plaatsvinden dan via export van bepaalde strategische goederen, diensten en technologieën.

- b) Wat zijn, gegeven de aangrijpingspunten, kansrijke beleidsopties?

Zie 3.a.

- c) Wat is de [beleidstheorie \(doelenboom\)](#) per kansrijke beleidsoptie?

N.v.t.

4. Wat zijn de gevolgen van de opties?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

- a) Wat zijn de verwachte gevolgen per beleidsoptie?

Enkel de gevolgen van de het introduceren van een centraal georganiseerde screening zijn onderzocht, omdat de onderzochte alternatieve opties geen geschikte alternatieven bleken om het beoogde doel van dit wetsvoorstel te realiseren.

Financiële gevolgen

De verwachte financiële gevolgen van de optie om te screenen is dat circa 8000 screenings per jaar zullen plaatsvinden. Dit is een beredeneerde schatting. Aan de screening zijn kosten verbonden. De gemiddelde kostprijs wordt geschat op €1500. Sommige screenings vergen meer onderzoek dan andere. De incidentele kosten in aanloop naar de feitelijke uitvoering van de wet betreffen onder andere de ontwikkeling van een IT-structuur en andere voorzieningen voor de beoogde uitvoerder. De kosten worden geraamd op circa €7,9 miljoen.

De kennisinstellingen zullen eveneens kosten maken. Zij dienen na te gaan welke onderdelen moeten worden aangemerkt als hoog-risico. Geschat wordt dat eenmalig landelijk circa 640 onderdelen worden vastgesteld (bijv. vakgroepen en permanente eenheden) en jaarlijks 160 onderdelen (bijv. nieuwe projecten). De onderdelen zullen digitaal of fysiek afscheiden moeten zijn, zodat de kennis en technologie beschermd wordt er controle is op de toegang. De intensivering en uitbreiding van restrictieve maatregelen zal ook leiden tot financiële uitgaven.

Andere gevolgen

Naast de financiële gevolgen zal de screening bijdragen aan de nationale veiligheid en weerbare wetenschap. Er wordt zoveel mogelijk voorkomen dat statelijke actoren via onderzoekers en studenten de beschikking krijgen over sensitieve kennis en technologie waardoor de kennispositie van Nederland beter beschermd wordt.

Voor kennisinstellingen zal het proces van aanstelling van onderzoekers en toelating van studenten op wie de screeningsplicht van toepassing is langer duren, omdat er een extra stap aan dat proces wordt toegevoegd. Het wetsvoorstel probeert deze gevolgen zo klein mogelijk te houden zonder af te doen aan de effectiviteit van het instrument.

Voor screeningsplichtingen is het gevolg dat zij professionele en persoonlijke informatie moeten delen met de screeningsautoriteit. Dit kan als ingrijpend worden ervaren. Ook zullen zij langer dan momenteel gebruikelijk is moeten wachten tot een beslissing is genomen over de toelating tot de kennisinstelling. Zij moeten daarom behoorlijk worden ingelicht.

- b) Welke [verplichte toetsen](#) zijn van toepassing en wat zijn daarvan de uitkomsten (voor zover bekend)?

De volgende toetsen zijn verplicht van toepassing:

- Regeldruktoets

Zie voor een beschrijving paragraaf 8.2 van de memorie van toelichting.

- Doenvermogenstoets

Zie voor een beschrijving paragraaf 9.4 van de memorie van toelichting.

- Uitvoerbaarheidstoets van de beoogd uitvoerder

De minister van OCW is in gesprek met screeningsautoriteit Justis als beoogd uitvoerder. Justis voert met het oog hierop een uitvoeringstoets uit. De uitkomsten zijn nog niet bekend.

- Uitvoerbaarheids- en handhaafbaarheidstoets (U&H) van de beoogd toezichthouder

De Minister van OCW voert verkennende gesprekken met de Inspectie van het Onderwijs over de positionering van het toezicht. De Inspectie voert met het oog hierop een U&H-toets uit. De uitkomsten zijn nog niet bekend.

- Data Protection Assessment (DPIA)

Een DPIA is uitgevoerd. Zie voor een beschrijving van de bescherming van persoonsgegevens paragraaf 5.1.2 van de memorie van toelichting.

5. Wat is de voorkeursoptie?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

- a) Wat is het voorstel?

Invoering van een individuele screening

Het voorstel is om met dit wetsvoorstel een individuele screening in te voeren van studenten en onderzoekers voordat zij toegang krijgen tot een hoog-risico onderdeel van een kennisinstelling waar zich sensitieve technologie en kennis bevindt. Screening is een geschikt instrument om het doel te realiseren. Hiermee kan, voordat toegang wordt verleend, aan de hand van verschillende bronnen worden gekeken naar personalia, studie- of arbeidsverleden, sociaal en wetenschappelijk netwerk, landen van verblijf, publicaties, financiering en eventuele risico's verbonden aan partner en/of familie. Zo kunnen kwetsbaarheden worden ingeschat die kunnen leiden tot risico's op ongewenste kennis- en technologieoverdracht. Vervolgens vindt met de screening een belangenafweging plaats waarbij het belang van het individu en de wetenschap wordt gewogen ten opzichte van het belang van de nationale veiligheid.

Screening werkt normstellend. Het geeft het signaal af aan statelijke actoren dat ongewenste hoogwaardige kennis- en technologieoverdracht niet wordt getolereerd en werpt een barrière op voor om het kunnen verwerven. Daarnaast is het een belangrijk preventief instrument omdat het voor zelfselectie kan zorgen.

Centraal georganiseerd

Een centraal georganiseerde screening is noodzakelijk om op een uniforme, onafhankelijke en zorgvuldige manier persoonsgebonden risico's te kunnen adresseren. Er is onderzocht op de kennisinstellingen zelf een screening zouden kunnen uitvoeren. Echter, zij beschikken niet over voldoende kennis en expertise om zelf in concrete gevallen een risicobeoordeling op het gebied van nationale veiligheid te kunnen maken. Die kennis en expertise zit bij de rijksoverheid, die gebruik kan maken van relevante informatie, waaronder informatie van strafrechtelijke aard. Daarnaast is een centrale screening noodzakelijk om gelijke gevallen gelijk te kunnen behandelen. Als kennisinstellingen zelf de screening uitvoeren zou dat in de praktijk tot een ongelijke behandeling tussen onderzoekers of studenten kunnen leiden. Omdat met screening in de persoonlijke levenssfeer van een individu wordt getreden is het daarnaast belangrijk om ook om die reden te voorzien in een effectieve en uniforme wijze van rechts- en privacybescherming voor het individu.

Risicogericht en proportioneel

Het voorgestelde instrument moet risicogericht en proportioneel zijn. Dit hangt nauw samen met het aanwijzen van sensitieve technologieën en het vaststellen waar deze sensitieve kennis en technologie zich bevinden binnen een kennisinstelling. Dit bepaalt immers het toepassingsbereik. Daarom zal dit samen met de kennissector worden vastgesteld. Zij hebben zelf in beeld binnen welke onderdelen van de instelling sensitieve kennis en technologie aanwezig is.

De doelgroepafbakening

Voor de doelgroepafbakening is bepaald dat een ieder, ongeacht nationaliteit of verblijfsstatus, die toegang wil verkrijgen tot een hoog-risico onderdeel van een kennisinstelling wordt gescreend voorafgaand aan het verkrijgen van toegang. Deze afbakening beperkt het risico van (indirecte) discriminatie zoveel mogelijk. Bovendien past het bij de aard van die risico's die dit wetsvoorstel beoogt te mitigeren en voorkomen. Uit dreigingsbeelden blijkt dat risico's voor de nationale veiligheid uitgaan van personen van alle nationaliteiten ongeacht verblijfsstatus. Alternatieven zijn onderzocht, zoals screenen voorafgaand en met het oog op de verblijfsrechtelijke procedure, screenen tijdens de verblijfsrechtelijke procedure en het screenen van alleen persoon uit 'risicolanden' of personen met een 'risicoprofiel'. Deze alternatieven bleken echter juridisch kwetsbaar (in het licht van het Unierecht) en niet altijd beleidsmatig wenselijk. Vanuit het oogpunt van het voorkomen van discriminatie, zorgvuldigheid en uitvoerbaarheid is het noodzakelijk dat de juridische houdbaarheid van de gekozen doelgroepafbakening boven alle twijfel verheven is. Daarom zijn het College voor de Rechten van de Mens en de landsadvocaat om advies gevraagd. Deze adviezen zijn gevolgd.

b) Hoe houdt het voorstel rekening met:

- [doeltreffendheid](#) en [doelmatigheid](#);
- uitvoerbaarheid voor alle relevante partijen (inclusief [doenvermogen](#), [regeldruk](#) en [handhaving](#));

- brede maatschappelijke impact?

Er is uitgebreid stilgestaan bij elk van de hierboven genoemde onderwerpen. Gesprekken hierover zijn nog steeds gaande. Er wordt geprobeerd om steeds een balans te vinden tussen kansen en risico's en tussen de baten en lasten. In de memorie van toelichting wordt hierop nader ingegaan.

- c) Wat zijn de risico's en onzekerheden van dit voorstel?

Het wetsvoorstel belegt een nieuwe taak bij zowel de kennisinstellingen als de screeningsorganisatie en vraagt ook activiteiten van onderzoekers en studenten. Het is onvermijdelijk dat dit gepaard gaat met risico's en onzekerheden. Daarom zal al na twee jaar een monitoring van de effecten van het wetsvoorstel plaatsvinden, in aanvulling op de reguliere evaluatie.

- d) Hoe ziet de voorgenomen [monitoring en evaluatie](#) eruit?

Na vijf jaar worden de effectiviteit van de wet en de resultaten geëvalueerd. Hierbij wordt in elk gekeken naar de effecten van de screening op het individu en de kennisinstellingen en eventuele onbedoelde gevolgen.

Na twee jaar zal een invoeringstoets plaatsvinden. Met dit instrument is het mogelijk om al sneller dan bij de algehele evaluatie van vijf jaar een vinger aan de pols te kunne houden, voornamelijk in geval van impactvol nieuw beleid. Dit wordt ook bij de screening kennisveiligheid wenselijk geacht. Hierbij zal onder meer aandacht zijn voor de administratieve lasten en effectiviteit.